

MEER DAN ARTS ALLEEN

**De maatschappelijke betekenis van huisarts Sophie Redmond
in laat-koloniaal Suriname**

SYLVIA MARIE KORTRAM

Meer dan arts alleen

De maatschappelijke betekenis van huisarts Sophie Redmond
in laat-koloniaal Suriname

More Than Just a Doctor

Social meaning of medical doctor Sophie Redmond in late colonial Surinam

Proefschrift

**ter verkrijging van de graad van doctor aan de
Erasmus Universiteit Rotterdam
op gezag van de
rector magnificus**

Prof.dr. H.A.P. Pols

**en volgens besluit van het College voor Promoties.
De openbare verdediging zal plaatsvinden op**

donderdag 16 januari 2014 om 13.30 uur

door

Sylvia Marie Kortram

geboren te Paramaribo, Suriname

Promotie Commissie:

Promotor:

Prof.dr. A.A. van Stipriaan Luïscius

Overige leden:

Prof.dr. M.C.R. Grever

Prof.dr. G.J. Oostindie

Prof.dr. M.H.G. van Kempen

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift

Meer dan arts alleen

De maatschappelijke betekenis van huisarts Sophie Redmond in laat-koloniaal Suriname

Sylvia Marie Kortram

1. Reeds in het vroegtwintigste-eeuwse Suriname legden vrouwen een bijl aan de wortels van de koloniale Surinaamse mannenmaatschappij door mannen actief te betrekken bij de vrouwenemancipatie. Dit proefschrift.
2. De positie van Surinaamse vrouwen kan niet worden begrepen zonder diepgaande kennis en analyse van de verworvenheden die vrouwelijke agents of change veroverden als onderdeel van een proces waarin het vroegtwintigste-eeuwse koloniale Suriname ging moderniseren. Dit proefschrift.
3. In tegenstelling tot de koloniale slavernij erkende het modern kolonialisme de gekoloniseerde juist wel in diens mens zijn, waardoor zich een ethische politiek ontwikkelde gebaseerd op de vermeende morele superioriteit van de kolonisator. Dit proefschrift.
4. De impact van de dominante assimilatiepolitiek – in dit proefschrift: de ‘Hollandse Aanwezigheid’– toont hoezeer de fysieke onderwerping van voorheen in het modern-koloniale Suriname was vervangen door mentale kolonisatie. Dit proefschrift.
5. De pogingen begin twintigste eeuw van bovenaf de gezondheidsbeleving van Surinaamse burgers te beheersen waren een belangrijk onderdeel van het modern kolonialisme in Suriname, maar slechts gedeeltelijk succesvol vanwege de (religieuze) veerkracht van de volkscultuur. Dit proefschrift.
6. Als onderdeel en agent of change van Nederlands (assimilatie)beleid verdient Sophie Redmond een plek in de canon van multicultureel Nederland.
7. In het land van voormalige kolonistoren is multiculturalisme gedoemd te mislukken, omdat het concept multiculturalisme ooit was ontwikkeld als koloniale beheers strategie in de gekoloniseerde gebieden en niet als postkoloniaal politiek (integratie)beleid in eigen land.
8. Bij geschiedschrijving wordt een strijd geleverd tussen emotie en intellect.
9. In sommige religieuze tradities mogen vrouwen gelijkwaardige soms zelfs dominante posities vervullen, maar religie en religieuze tradities zijn en blijven patriarchaal.
10. Het recht op privacy weegt niet zwaarder dan de voordelen van terrorismebestrijding.
11. Hervorming van de sociale verzekeringswetten Wet Werk en Bijstand (WWB), Wet Investeren in Jongeren (WIJ), Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) en Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong) tot één regeling, is een vooruitgang van steun naar bijstand.

SAMENVATTING

Deze studie werd geopend met de ode *Krioro datra Sofie*, die kort na het plotselinge overlijden van Sophie Redmond werd gepubliceerd. Voor deze veelzeggende lofzang is om de volgende redenen gekozen. Volgens de ode behoorde Sophie Redmond tot de etnische groep van de Creolen, en werd zij door het volk en door het gouverneursechtpaar hoog gewaardeerd. Volgens de ode betrof het hier iemand met status, een persoon die waardering had voor de eigen etniciteit en cultuur, iemand die op kundige wijze haar beroep uitoefende, iemand die betrokken was bij haar medemens. Dit zijn ook aspecten die tegenwoordig terug te vinden zijn in de collectieve herinnering over Sophie Redmond, waarin zij voortleeft als een belangrijke historische figuur. Haar leven in de publieke sfeer en haar sociale houding in historisch perspectief, waren aanleiding tot formulering van de centrale vraagstelling:

Is Sophie Redmonds publieke leven en werk een typerende weerspiegeling van koloniaal Suriname of was zij een 'agent of change' in een proces van koloniale modernisering?

Als onderzoeker kun je niet alle feiten naast elkaar leggen en vervolgens denken de persoon in kwestie te kennen. Nijhof (2000) heeft erop gewezen dat bij levensverhalen niet het werkelijke leven, maar slechts een interpretatie van het leven kan worden achterhaald. Zo'n interpretatie van het leven geeft inzicht in de culturele waarden die het biografische subject voor zichzelf en anderen liet gelden, op de persoonlijke perspectieven en de daarmee gevormde zelfbeelden van het biografische subject. Den Hollander (2002) is van mening dat de moderne geschiedschrijver moet proberen om feiten in een historische context te plaatsen. Zo'n context die meestal wordt aangeduid met vage termen als tijdgeest, volksgeest, cultuur en structuur, is niet kant-en-klaar gegeven maar dient met behulp van verbeelding geconstrueerd te worden in een geschiedverhaal, dat

vervolgens verbanden legt tussen feiten. Als de historicus geen eigen visie op het verleden weet te ontwikkelen, is hij niet in staat om duidelijk te maken hoe mensen vroeger tegen de wereld aankeken.

Ik heb daarom het voetspoor van Sophie Redmond gevolgd en haar als venster gebruikt, om te kijken naar de samenleving waar zij deel van uitmaakte. Aansluitend op mijn achtergrond als Algemeen Sociaal Wetenschapper, heb ik een interdisciplinaire benadering bij de bespreking van thema's gehanteerd. Daarnaast heb ik het belangrijk gevonden om het begrip Creool te positioneren in de context van dit onderzoek. Ik heb beargumenteerd dat de term Creool in de ode waarmee deze studie begint niet bij toeval door de inzender van deze ode is gebruikt, maar dat de tekst van de ode impliciet dan wel expliciet verwijst naar een specifieke context. Vanuit die gedachte heb ik de term Creool in zijn gebruikte context geïnterpreteerd. Een duidelijke positionering met betrekking tot het gebruik van de term Creool, is niet alleen van belang gebleken voor een helder tijdsbeeld. Die positionering heeft ook als basis gediend, voor het beter kunnen plaatsen van de interetnische relaties en de op etnisch gebaseerde sociale stratificaties in betreffende periode.

In hoofdstuk 2 is aangegeven, dat naast orale bronnen ook gebruik wordt gemaakt van schriftelijke bronnen, egodocumenten en krantenberichten. Dit onderzoek steunt ook op orale bronnen, omdat de persoon Sophie Redmond nauwelijks in de geschreven geschiedenis voorkomt. Herinneringen zijn strikt persoonlijk en subjectief. Bij herinnering gaat het om gebeurtenissen die men zelf heeft meegemaakt. Ervaringen van anderen kunnen wij ons niet herinneren. Elke tijdgenoot van Sophie Redmond heeft een eigen interpretatie van haar sociale instelling, vertelt zijn verhaal vanuit een andere situatie, en herinnert zich Sophie Redmond vanuit een specifieke relatie. Naarmate de portretconstructie vorm kreeg, kon aannemelijk worden gemaakt welke krantenrubrieken Sophie Redmonds aandacht getrokken zouden kunnen hebben, en naar welke onderwerpen haar interesse uitgegaan zouden kunnen zijn. Krantenberichten bevatten informatie over dagelijkse gebeurtenissen in de samenleving. Door een beeld te vormen van wat er zich in betreffende periode in Suriname en in de rest

van de wereld afspeelde, kon met enig inlevingsvermogen Sophie Redmonds leefwereld worden verbeeld.

Met behulp van voornoemde onderzoeksbronnen is in deze studie een beeld gevormd van de periode waarin Sophie Redmond leefde en van haar leefwereld: een periode waarin sprake was van een assimilatiepolitiek. Enerzijds is zij gevormd en gesocialiseerd in een koloniale periode waar de invloeden van de slaventijd dagelijks aan den lijve werden ondervonden. Anderzijds leefde zij in een periode van bloeiend etnisch en historisch bewustzijn, gender- en klassenbewustzijn, actieve vrouwenorganisaties, staatkundige veranderingen, opkomende sociale bewegingen en antikoloniale strijd.

Deze studie heeft zich gemengd in discussies over het begrip moderniteit en haar processen, in het bijzonder binnen koloniale samenlevingen. In dat kader zijn in hoofdstuk 3 centrale begrippen en hun interactie besproken. Het gaat om begrippen waarbij er sprake is van verwevenheid en wisselwerking van hiërarchische structuren op verschillende maatschappelijke terreinen. Bij deze - wat de modernity/coloniality school definieert als - koloniale machtsmatrix, is sprake van complete controle door de kolonisator in koloniale gebieden, over gender en religie, waarden en normen, seksualiteit en gezin, en over subjectiviteit en kennis.

Debatten over intersectionaliteit, modernisering en kolonialisme beslaan een variatie van aspecten en worden vanuit verschillende benaderingen gevoerd. Ik heb een poging gedaan om een gebalanceerd overzicht te bieden van gevoerde debatten, en heb mij vanuit het perspectief van een veranderende koloniale Suriname in de discussies gemengd. Ik heb mij hoofdzakelijk geconcentreerd op het deel van de debatten dat rechtstreeks relevant is voor deze studie. Binnen die discussies is in deze studie het assimilatiebeleid opgevoerd als motor van het moderniseringsproces in het vroegetwintigste-eeuwse Suriname. Daarbij zijn vooral de cultuurelementen taal, religie en etniciteit, als stuwende kracht van het assimilatiebeleid en als machtsvertoegen van koloniaal beleid aan de orde gesteld. Daarbij werd ervan uitgegaan dat theoretische kennis over wisselwerking en verwevenheid van maatschappelijke ordeningsprincipes,

waardevolle inzichten kunnen bieden over hoe en waarom intersectionaliteit een rol speelde in politieke, sociale en maatschappelijke ontwikkelingen in het vroegtwintigste-eeuwse Suriname. Die inzichten zijn vervolgens ingezet bij de portretconstructie over Sophie Redmond. In hoofdstuk 4 heb ik voor deze studie relevante matrixwaarden binnen het assimilatiebeleid geanalyseerd. Die kennis bood mij vervolgens handvatten om de maatschappelijke betekenis van Sophie Redmond met diepgang te analyseren.

In hoofdstuk 5 zijn paradoxen van modernisering concreet zichtbaar gemaakt, door ontwikkelingen in het gezondheidsveld in het Suriname van 1907-1955 te schetsen. Gebleken is, dat de gezondheidszorg in Suriname in voornoemde periode enorme ontwikkelingen heeft doorgemaakt en uitgroeide tot een belangrijk aandachtspunt van de koloniale politiek. In het vroegtwintigste-eeuwse Suriname was sprake van geneeskunde als normaliserende instantie met een politieke status. Modernisering van de gezondheidszorg was er vooral op gericht het gezondheidsgedrag van de burgers te beheersen.

De overheid profileerde zich als een change agency, die het gezondheidsgedrag van de bevolking via verschillende vormen van voorlichting probeerde te sturen. Met behulp van moderne technieken op het gebied van gezondheidszorg, zorgde de overheid voor betere hygiëne, betere voeding, verbeterde riolering, waterzuivering en steeds betere medicijnen. Epidemieën van bacteriële infecties en hoge zuigelingen- en kindersterfte werden bestreden. Er werd steeds meer aan preventieve gezondheidszorg gedaan en gezondheidsvoorlichting kwam centraal te staan. Hoewel bepaalde subgroepen zich steeds meer onttrokken aan traditionele sociale bindingen, traditionele geloofsopvattingen en de daaraan gekoppelde verzorgingsarrangementen, bleek de overheid niet in staat te zijn de hele bevolking ervan te overtuigen dat zij traditionele geloofsopvattingen en geneeswijzen moesten loslaten. Door Foucaults visie over de controlerende en normaliserende werking van gezondheidspolitiek erbij te betrekken, heb ik de medische macht in het gezondheidszorgbeleid geïllustreerd.

In hoofdstuk 6 en 7 is een beeld geschetst van Sophie Redmonds positie in respectievelijk haar ouderlijk en haar echtelijk huis. Sophie Redmond is gesocialiseerd in een gezin waar sprake was van de vrouw als moeder en binnenshuis werkende echtgenote. Een gezin waar kweekjes, dienstmeisjes en wasvrouwen ondergeschikt waren aan het gezin Redmond-Herkul. Er was een duidelijke werkverdeling tussen de seksen. Het inkomen van vader Redmond stond centraal. Moeder Redmond en de kinderen Joosje en Sophie ontleenden hun sociale status aan die van vader Redmond. Ondanks dit cognitief programma, dat op grond van concepten over wat mannelijk en vrouwelijk is rechten en plichten van de verschillende seksen legitimeert, kregen de meisjes Redmond de mogelijkheid zich goed voor te bereiden om met beide benen in de maatschappij te staan.

Al op jonge leeftijd begon Sophie Redmond haar grenzen te verkennen en gaf zij blijk van een sterke eigen wil, zoals bij de discussie met haar vader over haar toekomstig beroep, en haar vastberadenheid om het 'jongensinstrument' viool te willen leren spelen. In beide gevallen kreeg zij haar zin en gingen haar wensen in vervulling. Ook in de liefde heeft zij haar hart gevolgd. In 1941 trad zij op Curaçao in het huwelijk met haar jeugdliefde. Sophie Redmonds echtgenoot werd niet alleen door de trotse vader Redmond te min geacht de levenspartner van zijn hoog geschoolde dochter te worden, ook de samenleving deelde vader Redmonds gevoelens. Het kon tot menigeen in de samenleving niet doordringen, waarom Sophie Redmond met de in hun ogen werkschuwe Emile Monkau in het huwelijk was getreden. In een periode toen echtgenotes bij Wet onderworpen waren aan hun echtgenoot en beschouwd werden als onvolwassen burger voor het leven, was Sophie Redmond hoofdkostwinner in huize Redmond-Monkau. Het strakke westerse, hetero, patriarchale, masculiene karakter van het Burgerlijk Wetboek, heeft zij op eigen wijze een ander karakter willen geven. Deze waarden binnen de koloniale machtsmatrix heeft zij op een praktische wijze willen herdefiniëren en dekoloniseren.

In deze studie wordt gesproken over Sophie Redmond en niet over Sophie Monkau-Redmond om de volgende redenen: onder de Surinaamse bevolking stond zij bekend als dokteres Redmond. Haar collega's en medebestuurders

spraken haar aan als dokter(es) Redmond. Zij ondertekende vergadernotulen met haar meisjesnaam. Met haar echtgenoot was zij overeengekomen dat zij de naam Sophie Redmond zou blijven gebruiken, omdat zij in Paramaribo al bekend stond onder haar meisjesnaam. Hoewel volgens het Burgerlijk Wetboek in betreffende periode de man het hoofd van het gezin was, is het de vrouw Sophie Redmond geweest die maatschappelijk in aanzien stond, en was het de vrouw Sophie Redmond die het grootste gedeelte van haar huwelijk de enige kostwinner was. Decennia na haar dood leeft zij in de collectieve herinnering voort onder de naam Sophie Redmond.

In hoofdstuk 8 wordt de sociaal-medische dimensie van Sophie Redmond uitgewerkt. In 1935 trad zij in dienst als geneesheer bij het Jubileumfonds van de Evangelische Broedergemeente en werd in 1940 gekozen tot fondsbestuurslid. Er is een constructieve samenwerking merkbaar tussen haar en fondsapothekeres Esseline Polanen. Vervolgens begon zij zich te profileren als een agent of change op het gebied van de gezondheidszorg. Daarbij maakte zij gebruik van massamedia en interpersoonlijke communicatiekanalen; volgens Rogers en Shoemaker (1971) de meest effectieve manier om doelgroepen te bereiken.

Haar werk maakte haar tot een radar in het moderniseringsproces van de gezondheidszorg. Naast bovengenoemde activiteiten schreef Sophie Redmond een enkele keer een gezondheidsartikel voor het vrouwenmaandblad Aurora en verzorgde zij wekelijks een gezondheidsrubriek via de radio. Met haar gezondheidsvoorlichting sloot zij aan bij de gezondheids campagne van de overheid, die erop gericht was gedragsverandering bij bepaalde bevolkingsgroepen teweeg te brengen. Zo heeft Sophie Redmond als agent of change op verschillende manieren een bijdrage geleverd aan de moderniserende gezondheidszorg in Suriname.

Ook gaf zij gratis geneeskundige hulp aan de kinderen van kinderkuis Saron. Het was gouverneursvrouw Klaasesz-de Bruyne die in hetzelfde Saronbestuur met haar heeft gezeten, die het openingsartikel *De Nalatenschap* geschreven heeft in de speciale uitgave van Aurora (sept. 1955). Daarnaast was Sophie Redmond betrokken bij de Young Women's Christian Association (YWCA)

in Suriname. Deze organisatie kwam in 1972 met een publicatie met daarin vier toneelstukken waaraan Sophie Redmond een bijdrage heeft geleverd (T. Doelwijt). Met deze uitgave heeft de YWCA haar willen eren en in haar geest willen handelen, door na aftrek van alle kosten de opbrengst te besteden aan een sociaal doel.

De bijdrage die Sophie Redmond heeft geleverd aan het lenigen van de noden van minderbedeelden zal een druppel zijn geweest op de gloeiende plaat. Het artikel *Datra voe poti soema* mag dan ook begrepen worden vanuit het perspectief van de sociaal economische omstandigheden in die periode. Dat de inzender dokteres Redmond in het artikel neerzet als *wan sisa, wan brada, wan mama, wan kompee* en *wan famirieman*, symboliseert het interpersoonlijke kanaal dat zij gebruikte voor haar agent of change activiteiten. Er kon altijd een beroep worden gedaan op haar hulp en adviezen, tijdens en na haar spreekuur, op haar werkplek, maar ook bij haar thuis. Dit tekent haar betrokkenheid met haar medemens. In de collectieve herinnering is deze eretitel ingegaan, als zou Sophie Redmond al tijdens haar leven 'datra fu pôtisma' worden genoemd.

In hoofdstuk 9 wordt de maatschappelijke betekenis van Sophie Redmond binnen de sociaal-maatschappelijke dimensie geïllustreerd, aan de hand van de in 1955 uitgegeven speciale editie van Aurora. In deze 25 pagina's tellende speciale editie die in het geheel gewijd is aan leven en werk van Sophie Redmond, zijn het overwegend mannen die een ode of laatste woord aan haar richten. De inzenders beschrijven haar als een bekende sociaal bewogen persoon die vooral onder de volksklasse zeer geliefd was. Inhoudelijk komen de artikelen erop neer, dat Sophie Redmond een eigen bijdrage heeft geleverd aan vrouwenemancipatie, geestelijk welzijn en lichamelijke gezondheid van haar medemens, aan volkstoneel, en aan culturele eigenheden van de Creoolse bevolking. Sophie Redmond wordt beschreven als een persoonlijkheid die zich onbaatzuchtig inzette voor anderen en maatschappelijk zeer geëngageerd was. De artikelen beschrijven een strijdbaar persoon met een brede belangstelling, iemand die haar idealen nastreefde voor een beter sociaal leefbaar Suriname voor iedereen. In het bijzonder wordt geschreven over haar voorlichtende en opvoedende bijdrage via

media, toneel, kennissenkring en via haar beroep als geneesheer. In een van de artikelen wordt zij sociale werkster genoemd. In meerdere artikelen wordt haar christelijke achtergrond benadrukt van waaruit zij haar liefdeswerk deed en wordt zij geroemd als een voorbeeld voor anderen.

In hoofdstuk 9 wordt een beeld geschetst van de vrouwenemancipatiestrijd in het veranderende koloniale Suriname in de eerste helft van de twintigste eeuw. In die periode deden diverse vrouwenorganisaties hun intrede in de maatschappij en was er sprake van samenbundeling van krachten en solidariteit onder vrouwen. In november 1949 werd de eerste editie uitgegeven van het vrouwenmaandblad Aurora. Dit vrouwentijdschrift maakt inzichtelijk wat vrouwen en vrouwenorganisaties ondernamen om vaste man-vrouw rolpatronen te doorbreken; welke mogelijkheden vrouwen hadden en/of kregen om een eigen invulling aan hun leven te geven; en in welke mate vrouwen de regie over hun eigen leven in eigen hand konden nemen en konden houden. Op 1 maart 1950 werd de eerste crèche voor kinderen van alleenstaande ouders geopend.

Veel Surinaamse mannen stonden positief ten opzichte van de vrouwenstrijd en werkten samen aan de gezamenlijke belangen. Het eerste artikel in het eerste nummer van Aurora is afkomstig van een Surinaamse man uit de bovenlaag van de samenleving. In de polemiek over de positie van de ongehuwde moeder is het ook een Surinaamse man uit de bovenlaag van de samenleving die het opneemt voor de Surinaamse vrouw. Het is wederom een Surinaamse man die de vrouwenstrijd ondersteund, door via de media op het belang van de crèche te wijzen. Hier is sprake van een mannenmaatschappij, waar mannen vanuit een bepaalde sociale positie hun aandeel hebben geleverd in de vrouwenstrijd, en op hun eigen wijze de vrouwenemancipatie hebben gestimuleerd.

In hoofdstuk 10 is de sociaal-culturele dimensie van Sophie Redmond besproken. Vanaf 1923 is in Suriname een ontworsteling aan koloniale voorbeelden te constateren, en een zoektocht naar een eigen literaire eigenheid. Verschillende bevolkingsgroepen hadden eigen manieren van culturele expressie die zij in groepsverband uitten. Het was in Schouwburg Thalia waar Sophie Redmond zich

ontpopte als een persoon die niet alleen arts was, maar ook als iemand die kunstzinnige kwaliteiten bezat. Zij schreef toneelstukken waarin sociale, maatschappelijke, culturele, politieke, christelijke thema's en gezondheidsaspecten aan de orde kwamen. Zij vervulde soms ook een acteursrol. Zij trok vaak volle zalen omdat er veel belangstelling voor haar toneelstukken was, vooral onder Creolen uit de lagere volksklasse.

In hoofdstuk 10 zijn verschillende toneelstukken besproken waaraan Sophie Redmond een bijdrage heeft geleverd, alsook de op haar initiatief georganiseerde kotoshows op Bevrijdingsdagen (1 juli). Sophie Redmond is gestorven toen het Surinaamse toneel ingang begon te vinden in Thalia. Een tijd waarin een bepaalde stroming in Thalia helemaal niet voor Sranan stukken was; een stroming die het Surinaamse toneel waardeloos en zonder achtergrond vond. Het was een periode toen Thalia moeizaam overging van Nederlands toneel naar Sranan toneel.

In hoofdstuk 11 is de sociaal-politieke dimensie van de persoon Sophie Redmond geanalyseerd. De periode vanaf instelling van de Koloniale Staten tot en met het verloop van de tussentijdse verkiezingen van 1950 is besproken, met als anticlimax Sophie Redmonds mislukte poging om in de Staten van Suriname te komen. Het werd een verkiezingsstrijd waarin de wisselwerking van etnische scheidslijnen en gedachtegangen over gender als het ware werden belichaamd. Door de verkiezingen in te gaan als onafhankelijke kandidaat, haalde zij zich de woede op de hals van de heersende Creoolse Nationale Partij Suriname. Het werd een politieke strijd die haar zou maken tot het mikpunt van seksisme en etnicisme.

De onafhankelijke kandidaat Sophie Redmond ondervond fikse tegenstand onder haar eigen etnische groep en onder haar seksegenoten. Ondanks het respect dat Sophie Redmond genoot als wijze, geëngageerde vrouwelijke arts, werd zij publiekelijk door de beide seksen met de neus erop gedrukt dat vrouwen en echtgenoten zich dienen te houden aan de vrouwelijke rol van bedgenote. De straat en de media werden het strijdtoneel van etnische- en genderprincipes. Hier kan gesproken worden van een onthullende werking van het etnische en

patriarchale karakter van de koloniale machtsmatrix enerzijds; anderzijds laat deze onthulling de grenzen zien van de agency of change van deze strijdbare en moderne koloniale vrouw.

Binnen de dimensies van de persoon Sophie Redmond is de impact van de assimilatiepolitiek overal te herkennen. Deze cultuurpolitiek heb ik geanalyseerd als motor van het moderniseringsproces in het koloniale Suriname. Bij die analyse heb ik verschillende waarden binnen een koloniale machtsmatrix besproken, heb ik mij afgezet tegen eurocentrische moderniseringstheorieën, en heb ik aansluiting gezocht bij de visies van Stuart Hall en de modernity/coloniality school.

In deze studie is gebleken dat het assimilatiebeleid een veelvoud is geweest van eurocentrische classificaties met betrekking tot gender, economie, religie, taal en etniciteit, waarbinnen de hiërarchie kolonisator/gekoloniseerde centraal stond. In de assimilatiepolitiek was sprake van kolonialisme als een bij uitstek geïnstitutionaliseerde machtsongelijkheid, en tegelijkertijd een cultuurproject van de kolonisator als middel tot disciplineren. Binnen de assimilatiepolitiek waren het voornamelijk de sociale ordeningsprincipes gender, huidskleur, etniciteit, religie en taal, die bepalend waren voor iemands plek in de koloniale Surinaamse samenleving. Het betreft hier classificaties die bepalend waren voor betekenis en verwachtingen die aan iemands positie werden gegeven, en voor iemands in- of uitsluiting in bepaalde (sub)groepen.

De door de koloniale politiek gevormde identificaties bij verschillende etnische groepen in het moderniserende Suriname heb ik, geïnspireerd door Halls Aanwezigheden, geïntroduceerd als de *Hollandse Aanwezigheid*. Daarmee wordt bedoeld, de uitwerking van het verhollandsen in al haar verscheidene facetten en vormen (dagelijks leven, taalgebruik, relatievormen, religie, etc.) op de gevormde koloniale identificatie van (ex-)gekoloniseerde Surinamers. Meer specifiek: de dubbele ervaring in het gevoelsleven van de (ex-) gekoloniseerde Surinaamse bevolking van het 'erbij horen' en het 'anders zijn'. Sociaal geconstrueerde hiërarchieën dragen bij aan vormingsaspecten die cruciaal kunnen zijn om de persoonlijkheid van iemand te begrijpen. En daarin zit in de

context van deze studie, het spanningsveld tussen modernisering en identificatie. Het 'erbij horen' impliceert het via de koloniale politiek geforceerde verhollandsen. Het 'anders zijn' impliceert het bewust zijn van de eigen culturele achtergronden, afkomst, religie, en het eigen oorspronkelijke verleden dat de (ex-) gekoloniseerde bevolking als herinnering met zich meedraagt. Tot op heden is de impact, kracht en werking van de *Hollandse Aanwezigheid* merkbaar bij groepen ex-gekoloniseerden.

Ook voor de persoon Sophie Redmond geldt, dat haar persoonlijke en geestelijke ontwikkeling beïnvloed is geweest door verschillende waarden binnen een koloniale machtsmatrix. En toch is zij voortdurend naar voren gekomen als een onafhankelijke persoon die op verschillende manieren uitdrukking gaf aan eigen herdefiniëringen van sociale verhoudingen; als iemand die haar eigen mening ventileerde en haar eigen weg ging. Haar publieke leven uitte zich in verschillende aspecten waarbinnen macht kon worden gegenereerd. Die machtspositie (geliefde en deskundige geneesheer, iemand met status en toegang tot verschillende emancipatoire netwerken) heeft zij direct en functioneel willen inzetten om de Surinaamse gemeenschap vooruit te helpen. Op verschillende maatschappelijke gebieden had zij een vooruitstrevende instelling.

In deze studie is voorts gebleken dat vader Redmond een voorbeeldfunctie had voor zijn dochter. Niet alleen bij haar inschrijving op de geneeskundige school, waar zij problemen ondervond vanwege haar sekse en haar etniciteit, heeft zij kunnen vertrouwen op een sterke vader die achter haar stond. Ook bij de bestuurscrisis die ontstond na de benoeming van dokter Edna Gravenberch tot tweede vrouwelijke fondsgeneesheer was haar vader haar tot steun. Vader Redmond was maatschappelijk actief, had een groot netwerk van historisch bewuste en cultuurbewuste personen, had contact met mensen uit verschillende sociale achtergronden, en was een bekende en gerespecteerde persoon in de Surinaamse samenleving. Diezelfde weg is Sophie Redmond opgegaan. Ook zij had een rijk sociaal leven en was maatschappelijk zeer actief. Door de netwerken van haar vader en haar eigen netwerken in te zetten, heeft zij haar ideaalberoep kunnen uitoefenen en vorm kunnen geven aan haar interesses.

Deze studie laat zien dat Sophie Redmond op verschillende gebieden een voortrekkersrol heeft vervuld, en dat zij een voorbeeld is geweest van paradoxen en contradicties van het assimilatiebeleid. Zij heeft gekozen voor een leven als financieel onafhankelijke echtgenote en voor het bekleden van verschillende publieke functies; dit in tegenstelling tot de traditionele opvoeding die zij heeft genoten en die de assimilatiepolitiek nastreefde. Zij heeft een bijdrage geleverd aan vrouwenemancipatie, waarbij er werd gestreefd naar financiële zelfstandigheid van de vrouw; dit in tegenstelling tot kerngezin en onderdanigheid van de vrouw die de assimilatiepolitiek propageerde. Zij heeft koloniaal [Nederlands] taalonderwijs gevolgd, maar gaf de voorkeur aan Sranan taalgebruik in haar communicatie met anderen. Zij heeft een bijdrage geleverd aan het rehabiliteren van haar *mamatongo* [moedertaal], in een periode waar Nederlands de standaardversie was binnen het koloniaal educatiesysteem. In haar toneelstukken en bij haar beroepsuitoefening heeft zij, door met inlevingsvermogen te communiceren en door zich aan te sluiten bij het taalgebruik van het volk, aan mensen het gevoel gegeven dat zij hen begreep. Zij deed mee aan kotoshows en liet zich graag in koto zien op emancipatievieringen, in een tijd van negativisme tegenover Creoolse gewoonten, gebruiken en tradities. Zij werd geboren in een periode toen een actieve assimilatiepolitiek werd gevoerd; een cultuurpolitiek die etnische scheidslijnen en westerse gedachtegangen over genderrollen en etnische verschillen in stand hield. Zij stierf in een periode toen de assimilatiepolitiek (in theoretische zin) werd afgebouwd. Geconcludeerd kan dan ook worden, dat leven en werk van Sophie Redmond niet alleen een typerende weerspiegeling is van koloniaal Suriname. Haar leven en werk weerspiegelt ook, dat zij zich heeft geprofileerd als een agent of change in het moderniserende koloniale Suriname.

Door het portret vanuit het voordeel van de afstand te construeren, heeft de veranderende koloniale Surinaamse samenleving meer gezicht gekregen vanuit de geschiedenis van een van haar deelnemers. Tegelijkertijd heeft deze deelnemer zelf ook meer reliëf gekregen door haar in haar tijd en omgeving te plaatsen, en is meer inzicht verkregen in hoe de veranderende samenleving zich

in deze deelnemer reflecteert. Daarbij leverde analyse van de koloniale cultuurpolitiek aan de hand van de koloniale machtsmatrix en het agent of change perspectief de volgende belangrijke nieuwe inzichten.

In het veranderende vroegtwintigste-eeuwse koloniale Suriname blijken van buiten binnengedrongen ontwikkelingsprocessen ingevuld te zijn met lokale betekenissen, vormen, contexten en omstandigheden en was er sprake van een bijna onlosmakelijke interactie tussen moderniteit en traditie, een voortdurende verschuiving. Voorts is gebleken dat de kolonisator voor de gekoloniseerde Surinaamse bevolking een koloniale machtsmatrix hanteerde die alle dimensies van sociale existentie raakte, en de regulerende werking van intersectionaliteit merkbaar maakte op verschillende niveaus. Vervolgens leidde de assimilatiepolitiek ertoe, dat tussen bevolkingsgroepen onderling het 'anders zijn' via een 'wij-zij'-schema in stand werd gehouden. Dit 'wij-zij'-schema was inherent aan het assimilatie-denken dat tot een allesomvattende 'koloniale wij' van een 'erbij horen' moest leiden. De paradox is dat dit 'koloniale wij', dit 'erbij horen', tot een gevoel van 'anders zijn' leidde. Deze *Hollandse Aanwezigheid* was het resultaat van hiërarchieën van koloniale overheersing.

Moderniteit en kolonialiteit blijken ook in het koloniale Suriname keerzijden van dezelfde medaille te zijn geweest. Het koloniaal beleid zag de aanwezigheid van een veelheid van culturen en gendersystemen als een stagnatie van het moderniseringsproces. Mede door de wisselwerking van de verschillende koloniale machtsmatrixwaarden kreeg beeldvorming in het koloniale Suriname een zichtbare uitwerking in stigmatisering en stereotypering. In die etnische gesegmenteerde koloniale samenleving, in die veranderende koloniale wereld van bewustwording van de waarde van culturele eigenheden, konden gekoloniseerden eigen doelen bereiken, zich ontwikkelen tot *agents of change*, en daarmee uiteindelijk de laatste fase van het koloniaal systeem inluiden.

ABSTRACT

This study opened with the ode *Krioro datra Sofie*, which was published on the occasion of the sudden death of Sophie Redmond on September 18th, 1955. The choice of this significant ode was a deliberate one. According to the ode, Sophie Redmond belonged to the Creole ethnic group, and she was held in high esteem by the people and by the governor and his wife. The ode shows that this was someone with status; a person who valued her own ethnicity and culture, who practiced her profession with expertise and who was engaged with her fellow human beings. These aspects are also found nowadays in the collective memory of Sophie Redmond, in which she lives on as an important historical figure. Her life in the public sphere and her social attitude in a historical perspective prompted the formulation of the central question:

Are Sophie Redmond's public life and work a typical reflection of colonial Surinam, or was she an 'agent of change' in a process of colonial modernization?

As a researcher, you cannot just line up all the facts and then think that you know the person in question. Nijhof (2000) pointed out that in life stories you cannot find out the real life of a person, but only an interpretation of that life. Such an interpretation gives insight into the cultural values applied by biographical subjects to themselves and to others, and into the personal perspectives that help form the biographical subject's self-image. Den Hollander (2002) believes the modern historian should try to place facts in a historical context. Such a context, which is usually described in vague terms like 'spirit of the times', 'folk spirit', 'culture' and 'structure', does not come ready-made but needs to be constructed with imagination in a historical story that subsequently makes connections between facts. If historians do not succeed in developing their own vision of the past, they will not be able to explain how people used to view the world.

I have therefore followed the footsteps of Sophie Redmond and used her as a window through which to look at the society she lived in. In line with my

background in Interdisciplinary Social Science, I have taken an interdisciplinary approach to discussing the themes. I also thought it was important to position the term 'Creole' in the context of this research. I have argued that in the ode at the beginning of this study, the person who contributed it did not use the term 'Creole' by chance, but that the words of the ode refer, whether implicitly or explicitly, to a specific context. On the basis of this idea, I wanted to interpret the term 'Creole' in the context in which it was used. A clear positioning of the use of the term 'Creole' turned out to be important not only for sketching a clear portrait of the times. It also served as a foundation for being better able to place the interethnic relations and the ethnicity-based social stratifications in the period in question.

Chapter 2 states that alongside oral sources, use is also made of written sources, egodocuments and newspaper reports. This research also relies on oral sources, as the person of Sophie Redmond hardly appears in written history. Recollections are strictly personal and subjective. Memories are about events that someone has experienced personally, and we cannot remember the experiences of others. Each contemporary of Sophie Redmond has their own interpretation of her social outlook, and each oral author tells their story from a different situation and remembers Sophie Redmond from a specific relationship. As the portrait construction took shape, a reasonable case could be made for which newspaper columns may have attracted Sophie Redmond's attention and which subjects may have taken her interest. Newspaper reports contain information about daily events in society. By forming a picture of what was happening in the period in question in Surinam and in the rest of the world, and with a little empathy, it was possible to portray Sophie Redmond's social environment.

Using the aforementioned sources, this study creates a picture of Sophie Redmond's social environment and the period in which she lived; a period of assimilation politics. On the one hand, she grew up and socialized in a colonial period where influences from the times of slavery were experienced on a daily basis. On the other, she lived in a period of growing ethnic and historical awareness, gender and class awareness, active women's organizations, political changes, emerging social movements and anti-colonial conflict.

This study looked at discussions about the concept of modernity and its processes, particularly within colonial societies. In relation to this, chapter 3 discusses key concepts and their interaction, and deals with concepts that involve the interrelation and interaction of hierarchical structures in a variety of social areas. In this 'colonial power matrix' (as defined by the modernity/coloniality school), there is complete control in colonial territories – over gender and religion, values and norms, sexuality and family, and over subjectivity and knowledge.

Debates about intersectionality, modernization and colonialism cover a range of aspects and are based on various viewpoints. I have tried to provide a balanced overview of the debates held, looking at the discussions from the perspective of a changing early twentieth-century Surinam. I focused mainly on the parts of the debates that are directly relevant to this study. Within these discussions, assimilation policy is presented in the study as the driving force behind the modernization process in early twentieth-century Surinam. The cultural elements language, religion and ethnicity, in particular, are put forward as the driving forces behind assimilation policy and as power discourses of colonial policy in the colony of Surinam. This is based on the assumption that theoretical knowledge about the interaction and interrelation of social order principles can offer valuable insights into how and why intersectionality played a role in political and social developments in early twentieth-century Surinam. These insights are then used in the construction of Sophie Redmond's portrait. In chapter 4, I have analyzed matrix values within assimilation policy that are relevant to this study. This knowledge served as a handle for in-depth analysis of Sophie Redmond's social significance.

Chapter 5 demonstrates concrete paradoxes of modernization, by sketching developments in the area of healthcare in Surinam in the period 1907-1955. It appeared that healthcare in Surinam underwent huge developments during this period and grew to be a major discussion point in colonial politics. In early twentieth-century Surinam, medicine was a normalizing authority that had political status. The modernization of healthcare focused mainly on controlling citizens'

behavior with regard to health.

The government presented itself as a change agency, which tried to steer the health behavior of the population through various informative means. With the help of modern healthcare technology, the government provided better hygiene, food, sewer systems and water purification, and increasingly better medicines. Epidemics of bacterial infections were counteracted, as were the high rates of infant and child mortality. There was an increasing focus on preventive healthcare and a key role was played by informative health advice. Although certain subgroups became ever more removed from social ties and traditional beliefs, and the associated care arrangements, the government did not succeed in convincing the whole population to let go of their traditional beliefs and remedies. I have illustrated the medical power in healthcare policy by referring to Foucault's vision of the controlling and normalizing effect of healthcare politics.

Chapters 6 and 7 sketch a picture of Sophie Redmond's position in her parental and marital home, respectively. Sophie Redmond was socialized in a family that saw women as mothers and wives working in the home, where servant girls, washerwomen and 'kweekjes' [foster children] were subservient to the Redmond-Herkul family. There was a clear division of work between the sexes, and things revolved around father Redmond's income. Mother Redmond and the children Joosje and Sophie derived their social status from that of father Redmond. Despite this cognitive program, which legitimized the rights and duties of the two sexes on the basis of concepts about what was male and female, the Redmond girls had the opportunity to prepare well for standing on their own two feet in society.

At a young age, Sophie Redmond already started to test her limits and demonstrated a strong will, for instance in the conflict with her father about her desire to study medicine and her declaration that she wanted to learn to play the 'boy's instrument', the violin. In both cases, she got her own way and her wishes were fulfilled. In love, too, she followed her heart. She got married to her childhood sweetheart on Curaçao in 1941. It was not only proud father Redmond who deemed her husband not good enough for his highly educated daughter.

Society shared father Redmond's views. Many people could not understand why Sophie Redmond had married Emile Monkau, whom they viewed as work-shy. In a period when wives were legally governed by their husbands and regarded as underage citizens for life, Sophie Redmond was the breadwinner in the Redmond-Monkau household. In her own fashion, she wanted to change the strict, Western, hetero, patriarchal, masculine character of the Civil Code. She wanted to redefine and decolonize these values within the colonial power matrix in a practical way.

This study talks about Sophie Redmond rather than Sophie Monkau-Redmond for the following reasons: the Surinamese people knew her as doctor Redmond. Her colleagues and fellow committee members spoke to her as doctor Redmond and she signed the minutes of meetings with her maiden name. She had agreed with her husband that she would continue to use the name Sophie Redmond, as she was already known in Paramaribo under her maiden name. Although the man was the head of the family according to the Civil Code in the period in question, it was the woman Sophie Redmond who was esteemed in society, and it was the woman Sophie Redmond who was the sole breadwinner for most of her marriage. And decades after her death, she lives on in collective memory under the name of Sophie Redmond.

Chapter 8 goes into detail about the socio-medical dimension of Sophie Redmond. In 1935, she entered employment as a physician with the Jubilee Fund of the Evangelical Community of the Moravian Brethren. At the committee election in 1940, she was elected a member of the fund committee. She then started presenting herself as an agent of change in the area of healthcare, making use of mass media and interpersonal communication channels, which – according to Rogers and Shoemaker (1971) – were the most effective way of reaching target groups.

Through her work, she became a beacon in the healthcare modernization process. Alongside the aforementioned activities, Sophie Redmond wrote the occasional article about health for the monthly women's magazine *Aurora*, and provided a weekly health column for the radio. Her health advice corresponded

with the government's health campaign, which aimed at changing the behavior of certain groups of the population. In this way, Sophie Redmond acted as an agent of change and contributed in various ways to the modernization of healthcare in Surinam.

She also demonstrated a constructive collaboration between herself and the fund's pharmacist Polanen, as well as providing free medical help to the children of the Saron children's home. It was the governor's wife Klaasesz-de Bruyne, with whom she had sat on the Saron committee, who wrote the opening article *De Nalatenschap* [The Legacy] in the special edition of *Aurora*. Sophie Redmond was also involved in the Young Women's Christian Association (YWCA) in Surinam. In 1972, this organization published a volume of four plays to which Sophie Redmond contributed. The publication was a tribute to her from the YWCA, who wanted to act in her spirit by donating the proceeds, after deducting the costs, to a social cause.

The contribution Sophie Redmond made to alleviate the needs of the less fortunate would only have been a drop in the ocean. The article *Datra voe poti soema* [Doctor for the poor] can therefore be understood from the perspective of the socio-economic conditions of the period. The fact that the person who contributed the article portrays doctor Redmond as *wan sisa*, *wan brada*, *wan mama*, *wan kompee* and *wan famirieman* [a sister, a brother, a mother and a family person] symbolizes the interpersonal channel she used for her activities as an agent of change. People could always call on her for help and advice during her surgery and afterwards, both at her workplace and at home. This is illustrative of her engagement with her fellow human beings. The honorary title 'datra fu pôtsma' [doctor for the poor] has been handed down in collective memory, just as if Sophie Redmond had been known by it during her lifetime.

Chapter 9 illustrates Sophie Redmond's social significance within the social dimension, based on the special 1955 edition of *Aurora*. In this 25-page special edition dedicated to the life and work of Sophie Redmond, it is predominantly men who sing her praises. The contributors describe her as a well-known, socially conscious person who was greatly loved, especially among the working classes.

The gist of the articles is that Sophie Redmond made a personal contribution to women's liberation, to the mental well-being and physical health of her fellow beings, to folk theatre and to the cultural identity of the Creole population. Sophie Redmond is portrayed as a personality who labored selflessly for others and who was extremely socially engaged. The articles describe an assertive person with broad interests; someone who pursued her ideals for a better social life for everyone in Surinam. Particular reference is made to her informative and educational contribution through media, theatre and her circle of acquaintance, and through her profession as a physician. One of the articles refers to her as a social worker. Several articles emphasize her Christian background, which formed the basis for her charity work, and she is held up as an example to others.

Chapter 9 sketches a picture of women's liberation in the changing Surinam society during the first part of the twentieth-century. In this period, several women's organizations emerged in society, and women combined forces and showed solidarity. In November 1949, the first edition of the women's magazine *Aurora* was published. *Aurora* provided insight into what was being undertaken by women and women's organizations in order to break through the fixed male/female role patterns. It outlined the opportunities women had and/or would have to shape their own lives and the degree to which women could take and maintain responsibility for directing their own lives. On 1 March 1950, the first daycare center for single-parent children was opened.

Many Surinamese men held positive views on women's liberation and worked together for common interests. The first article in the first number of *Aurora* was by an upper-class Surinamese man. It was also an upper-class Surinamese man who stood up for Surinamese women in the controversy about single mothers. And it was a Surinamese man who supported women's liberation by drawing the attention of the press to the importance of daycare centers. Here, we have a male society, in which men of a certain social standing made their contribution to women's liberation and stimulated it in their own way.

Chapter 10 discusses the socio-cultural dimension of Sophie Redmond. From 1923, we see Surinam struggling to escape colonial examples and searching for

its own literary identity. Various groups of the population had their own forms of cultural expression, which they voiced as a group. It was in the Thalia Theatre that Sophie Redmond emerged as a person who had artistic qualities besides being a general practitioner. She wrote plays that dealt with social, cultural, Christian, health, welfare and political issues, sometimes acting in them as well. Houses were often full, as there was a lot of interest in her plays, especially from the lower-class Creoles.

Chapter 10 discusses several plays to which Sophie Redmond contributed and the koto shows organized on her initiative, on Liberation day on 1 July. Sophie Redmond had died by the time that Surinamese plays started to appear in Thalia. It was a time in which a certain school was against Sranan plays, deeming Surinamese theatre worthless and lacking in background, and a period when Thalia made the difficult transition from Dutch theatre to Sranan theatre.

Chapter 11 analyzes the socio-political dimension of the person of Sophie Redmond and discusses the period from the establishment of the Colonial States up to the interim elections of 1950, with Sophie Redmond's failed attempt to enter the States of Surinam as the anticlimax. It became an election battle that embodied, as it were, the interaction between ethnic divisions and lines of thought about gender. By entering the elections as an independent candidate, she incurred the wrath of the ruling Creole 'National Party Surinam' (N.P.S.). It turned into a political battle that was to make her the object of sexism and ethnicism.

As an independent candidate, Sophie Redmond encountered fierce opposition from her own ethnic group and her fellow sex. Despite the respect for Sophie Redmond as a wise, engaged, female physician, she was publicly forced by both sexes to face the fact that women and wives ought to keep to their role of bedfellow. The streets and the media became the battlegrounds of ethnic and gender principles. While the effect of the ethnic and patriarchal character of the colonial power matrix was revealed, this revelation also showed the limits of the agency of this assertive and modern colonial woman.

Within the dimensions of the person of Sophie Redmond, the impact of assimilation politics is seen everywhere. I have analyzed these cultural politics as the driving force behind the modernization process in colonial Surinam. In this analysis, I have discussed various values within a colonial power matrix, opposed Eurocentric modernization theories and sought alliance with the visions of Stuart Hall and the modernity/coloniality school.

This study has shown that the assimilation policy involved a multiplicity of Eurocentric classifications with respect to gender, economy, religion, language and ethnicity, which revolved around the hierarchy of colonizer/colonized. In assimilation politics, colonialism constituted a pre-eminently institutionalized inequality of power and, at the same time, a cultural project of the colonizer as a means of discipline. Within assimilation politics, the social order principles of gender, skin color, ethnicity, religion and language were the main determinants of someone's place in the society of colonial Surinam. These classifications determined what significance and expectations were accorded to someone's position and whether someone was included in or excluded from certain groups and sub-groups.

Inspired by Hall's 'presences', I have introduced the identifications of various ethnic groups in modernizing Surinam that were formed by colonial politics as the *Hollandse Aanwezigheid* [Dutch Presence]. By this, I mean the effect of Dutchification in all its different facets and forms (daily life, use of language, relationship forms and religion, etc.) on the colonial identification that was formed of colonized and ex-colonized Surinamese people. And more specifically, I mean the dual experience of 'belonging' and 'being different' in the emotional lives of the colonized and ex-colonized Surinamese population. Socially constructed hierarchies contribute to formation aspects that can be crucial in understanding someone's personality. And in the context of this study, this is where the field of tension lies between modernization and identification. 'Belonging' therefore implies the Dutchification enforced through colonial politics. 'Being different' implies the awareness of one's own cultural background, origins and religion, and of one's own authentic past that lives on in the memory of the colonized and ex-colonized Surinamese population. To this day, the impact,

power and effect of the *Hollandse Aanwezigheid* [Dutch Presence] is evident in groups of ex-colonized people.

As a person, too, Sophie Redmond's personal and spiritual development was influenced by various values within a colonial power matrix. And yet she continually came to the fore as an independent person who expressed her own redefinitions of social relationships in various ways, and as someone who aired her own opinions and went her own way. Her public life was expressed in different aspects in which power could be generated. She wanted to use this position of power (as a popular and competent general practitioner, someone with status and access to various emancipated networks) directly and functionally to help advance the Surinamese community. In a variety of social areas, her outlook was a progressive one.

This study also showed that father Redmond was a role model for his daughter. She could rely on a strong father who stood behind her, not only concerning the gender and ethnicity problems she encountered when applying for medical school, but also in the management crisis that arose after the appointment of general practitioner Edna Gravenberch to the position of second female fund physician. Father Redmond was socially active and had a wide network of acquaintances who were historically and culturally aware. He had contact with people from different social backgrounds and was a well-known and respected person in Surinamese society. Sophie Redmond followed the same path. She, too, had an active and flourishing social life. By using her own networks and those of her father, she was able to practice her ideal profession and to give shape to her interests.

This study shows that Sophie Redmond fulfilled a pioneering role in various areas and that she was an example of the paradoxes and contradictions of assimilation policy. Contrary to her traditional upbringing (which assimilation politics also aspired to), she chose to lead the life of a financially independent wife and to hold various public offices. And contrary to the nuclear family and the subservience of the wife propagated by assimilation politics, she contributed to women's liberation, which strove for women's financial independence. Although her education was in the [Dutch] colonial language, she preferred to use the

Sranan language in communicating with others. She contributed to the rehabilitation of her *mamatongo* [mother tongue] in a period when Dutch was the standard version within the colonial education system. In her plays and in practicing her profession, she gave people the feeling she understood them, by communicating with empathy and by adapting to their use of language. She participated in koto shows and liked to appear in koto at emancipation festivities in a period of negativity towards Creole customs and traditions. She was born in a period during which active assimilation politics were implemented; a form of cultural politics that upheld ethnic divisions and Western lines of thought about gender roles and ethnic differences. She died in a period during which assimilation politics (in the theoretical sense) were phased out. It can therefore be concluded that the life and work of Sophie Redmond is not only a typical reflection of colonial Surinam. Her life and work also reflects the fact that she presented herself as an agent of change in the modernization of the colonial society in Surinam.

By constructing the portrait with the benefit of hindsight, a clearer picture was gained of the changing colonial society in Surinam through the story of one of its participants. At the same time, this participant herself gained perspective through placing her in her time and surroundings, and more insight was gained into how the changing society was reflected in her. In addition, analyzing colonial cultural politics on the basis of the colonial power matrix and on the perspective of agents of change provided the following important new insights.

In the changing society of early twentieth-century colonial Surinam, development processes that came in from outside appear to have been interpreted through local meanings, forms, contexts and circumstances, and there was an almost inseparable interaction between modernity and tradition, which was in continual flux. It also appeared that the colonizer used a colonial power matrix for the colonized Surinamese population that touched on all dimensions of social existence, making the regulatory effect of intersectionality evident at different levels. Subsequently, assimilation politics led to the fact that the concept of 'being different' was maintained between population groups through an 'us and

them' scheme. This 'us and them' scheme was inherent to the assimilation idea that was supposed to lead to an all-encompassing 'colonial us' of 'belonging'. This 'colonial us', this 'belonging', led up to a feeling of 'being different'. This *Hollandse Aanwezigheid* [Dutch Presence] was the long-term impact of colonial rule.

Modernity and coloniality appear to have been two sides of the same coin in colonial Surinam as well. Colonial policy viewed the presence of multiple cultures and gender systems as an obstacle to modernizing the population. Partly through the interaction between the different matrix values, opinion-forming in colonial Surinam was visibly expressed in stigmatization and stereotyping. However, in this colonial atmosphere of ethnic segmentation and rising awareness of the value of cultural identities, the colonized people were able to achieve their own goals and develop into agents of change, and thus ultimately usher in the final phase of the colonial system.